

Med Mäster Werin ...

Det här handlar om mäster Werin, en arbetsdag 1848 på Karlskronavarvets repslagarebana. Tiderna förändras ... År 1960 skrev dåvarande museiintendenten Yngve Johansson en artikel i en av stadens tidningar som handlade om en arbetsdag på Repslagarebanan år 1848. Varvet Runt har saxat inledningen till artikeln, den del av dagen, som beskrev tiden innan arbetet tog vid. Under de 125 åren, som passerat, har väl ett och annat hänt, vilket läsaren själv torde upptäcka.

"Upp med dej! Hör du inte, trumman går, klockan är fem! Trumslagarn går redan andra varvet!" När gumman drar honom i armen, börjar banmästare Werin uppfatta trumvirvlarna. Han känner takten sedan pojkåren. Tim-mer-män upp för tu-san ha-kar! Tim-mer-män upp för tu-san ha-kar! Trumvirvlarna genljuder mellan de små björkholmsstugorna. Han fattar inte, hur gumman kan vakna så tidigt om morgnarna och hinna ha korngrötsgröten kokt till fem. Hon kan också konsten att hålla eld i spisen över natten, det är sällan hon behöver gå till grannen för att låna eld. Han kommer raskt i kläderna. Det är i början av februari och mörkt både ute och inne. Vid skenet från elden i spisen äter han hastigt upp den framsatta grötportionen. Det är lång väg till arbetsplatsen, han får sno på. Han tar på sig den gamla kasserade kronokavajen och känner efter i ytterfickan, att gumman lagt dit kusebiten till frukost, trär fötterna i sina trätofflor och går ut.

Ute är det svart som i en säck. Det är barmark. Man hör endast klappret av träskor mot stenarna, när varvsarbetarna skyndar i väg till sitt arbete. Någon egentlig gata är det inte, här och var sticker en sten upp, eller finns där

en bergsskrev. Alla vandrare har samma mål — varvet. Banmästaren tänker redan på sin repslagarbana, medan han ibland tar skutt som en stenget. Nu är han på väg nedför björkholmsbacken. Om sommarmorgnarna är han alltid tidigare uppe, då brukar han se till sin blekingseka, som han då har förtöjd i kanalen. Han går raskt, det gäller att komma i tid till uppsprogsplatsen innanför högvakten, eljest kan det lätt bli arrest med arbetsskyldighet. Han har hittills klarat sig från straff och tänker försöka det även i fortsättningen.

När han hunnit till "Rävens backe", börjar varvsstaplarnas klockor ringa, han vet då, att klockan är en kvart på sex. Klockan vid "Corps de gardet" vid Sjömansgatan på Västerudd börjar först att klämta sitt "sur välling", längre bort hör han klockan vid Mönstersalen inne på varvet klämma i med sitt "sur sill", "sur välling", "sur sill". När de slutat ringa, slår hon sex i varvsklockstapeln, och då står mäster uppställd framför sitt kompani tillsammans med de andra hantverkarna, timmermännen och båtsmännen. Efter uppropet och ett kort korum drar han sig med sina repslagare utåt flottbron. Vintern har varit mild, och ingen is ligger på sjön. Vattnet

kluckar mot de många trädstolparna under bron mot de gamla skeppsplankorna knarrar och smattrar träskorna, och i Windbryggan gnisslar kättingarna för en svag bris. Det är fortfarande mörkt, framför sig ser han de första timmermännen komma ut med sina lyktor från stugan på bronocken på väg ut i laget till sitt arbete på skeppen. Ljusen fladdrar och flämtar, man skymtar i mörkret det närmaste skeppet, där det ligger under sitt tak med stäven och galjonen inne över bron. Galjonsbilden ser levande ut i det rörliga skenet från talgdankarna i de många lyktorna. Från västra delen av varvets hörs dånet av yxhugg, det är timmermännen, som kommit igång med sina arbeten på korvetten Lagerbjelke, som ännu står på bädden.

Från Gamla Dockan ljuder hammarslag och kommandoord, där ligger den nyss sjösat'a korvetten Gefle, på denna var mästern och tittade i går. Där arbetade man med att sätta fast en stor skruv i aktern, man inbillar sig, att denna skall med en ångmaskins hjälp driva fartyget fram mot vind och sjö. Det tror inte mästern mycket på, sånt har man aldrig sett förut. Annat är det med de stora skovelhjulen, som på bog-

serfartyget Oden och korvetten Thor, de paddlar sig bra fram.

Han är nu famme vid Lindholmen. Här luktar det tjära på långt håll. Så snart gångflotten är passerad, börjar Repslagarbanans långa tak avteckna sig mot morgonhimlen. Mästern styr genast stegen mot sin kammare i Gamla tjärhuset. Så fort han kommit innanför dörren, tar han fram skörasken med elddonet för att slå eld. Snart nog brinner en brasa i den gamla vackra kakelugnen. Han tändes sedan ljuset i ljusbrickan på pulpeten, vänder på timglasets och ställer urtavlans visare på väggen på halv sju, tar fram sin dagsverksjournal och präntar med gåspenna dagens datum, den 9 febr. 1848, sätter sedan ett streck för var man, som är närvarande. En knackning hörs på dörren. Det är en båtsmanspatrull, som anmäler sig för att avlämna en repslagargesäll, som suttit i Lindholmsvakten för natten. Han har en veckas arrest, därför att han varit borta en dag från sitt arbete utan giltig orsak. Mästern läskar bläcket med sanddosan, stänger kakelugnsluckorna, blåser ut ljuset och går ut, uppför den långsluttande trappan till reparbanan. Här skymtar här och var gestalter i det tilltagande dagsljuset.

